

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ. Δ/ση : Λεωχάρους 2
Ταχ. Κωδ. : 105 62 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ε. Αυγερινού
Τηλέφωνο : 210 3224878
FAX : 210 3235135
e-mail : evavg@1988.syzefxis.gov.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Υπουργείο Ανάπτυξης & Επενδύσεων
2. Βουλευτές κ. κ. Κ. Βελόπουλο & Δ. Βαγενά
(Διά της Βουλής των Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ. 53/31-7-2019 ερώτηση .

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. **53/31-7-2019** ερώτησης που κατέθεσαν οι κ. κ. βουλευτές Κυριάκος Βελόπουλος και Δημήτριος Βαγενάς, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, το οποίο περιλαμβάνει τις διατάξεις του κοινού αστικού δικαίου, το Νόμο 3869/2010 (και των βασικών τροποποιήσεων του, κυρίως από το Νόμο 4336/2015 και το Νόμο 4549/2018) για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, το Νόμο 4605/2019 για την προστασία της 1^{ης} κατοικίας, καθώς και το Νόμο 4469/2017 του Εξωδικαστικού Μηχανισμού Ρύθμισης Οφειλών Επιχειρήσεων, καλύπτει τη μεγάλη πλειονότητα των εγγυητών οφειλετών – δανειοληπτών της χώρας.

Σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα, ΠΔ 456/1984, όπως ίσχυε και συνεχίζει να ισχύει στο ελληνικό δίκαιο, ο εγγυητής αναλαμβάνει απέναντι στο δανειστή την ευθύνη ότι θα καταβάλλει την οφειλή, για λογαριασμό του οφειλέτη. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να σημειωθεί ότι ο εγγυητής εντάσσεται σε μια δανειακή σύμβαση, έτσι ώστε να καλύψει τον οφειλέτη και να χορηγηθεί το δάνειο, ειδάλλως δεν θα ήταν εφικτή η παροχή του δανείου από την τράπεζα, η οποία υποχρεούται να καλύψει την περίπτωση μη αποπληρωμής.

Ειδικότερα:

- ο εγγυητής ευθύνεται για το ύψος που έχει κάθε φορά η οφειλή (δηλ. κεφάλαιο, συμβατικοί τόκοι, τόκοι υπερημερίας). Αυτό σημαίνει ότι ο εγγυητής ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον με τον πρωτοφειλέτη για το σύνολο της οφειλής, προσαυξανόμενο με τους αναλογούντες τόκους και υπερημερία του οφειλέτη.
- πρέπει να σημειωθεί ότι ο εγγυητής έχει δικαίωμα να αρνηθεί την καταβολή της οφειλής, ωστόσο ο δανειστής επιχειρήσει αναγκαστική εκτέλεση εναντίον του πρωτοφειλέτη και αυτή αποβεί άκαρπη (δηλ. ένσταση δίζησης). Ωστόσο, πράγματι στην πλειοψηφία των δανειακών συμβάσεων ο εγγυητής συνυπογράφει ότι παραιτείται από την ένσταση δίζησης και συνεπώς η τράπεζα μπορεί να επιδιώξει την είσπραξη των συνολικών οφειλών, παράλληλα και ταυτόχρονα, τόσο στον οφειλέτη όσο και στον εγγυητή.
- προβλέπεται ότι εφόσον ο εγγυητής εξόφλησε το δανειστή, τότε μπορεί να επιδιώξει την είσπραξη του ποσού αυτού από τον πρωτοφειλέτη.
- πρέπει να διευκρινισθεί ότι το δικαίωμα ικανοποίησης του πιστωτή από τον εγγυητή ή τον οφειλέτη δεν μπορεί να ασκηθεί μέχρι εκείνου του σημείου, ώστε ο πιστωτής να εισπράξει από

διαφορετικά πρόσωπα το ίδιο ποσό περισσότερες φορές. Επομένως, στο βαθμό που ο πιστωτής έχει ικανοποιηθεί κατά κεφάλαιο, τόκους και έξοδα από τον οφειλέτη, τότε δεν έχει δικαίωμα να στραφεί κατά του εγγυητή για αυτό το ποσό, αλλά το δικαίωμα αυτό περιορίζεται στο ανεξόφλητο οφειλόμενο ποσό, ήτοι σε αυτό που έχει απομείνει από την αφαίρεση των καταβολών που έχει πραγματοποιήσει ο οφειλέτης. Δηλαδή, μόνο για το υπόλοιπο ανεξόφλητο ποσό μπορεί ο πιστωτής να στραφεί εναντίον του εγγυητή.

Όσον αφορά στην προστασία των εγγυητών, με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο του Ν. 3869/2010 για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά, ήδη διασφαλίζεται η προστασία των εγγυητών σε δάνεια τρίτων, αφού τους παρέχεται η δυνατότητα αυτοτελούς υπαγωγής τους στον αναθεωρημένο Ν. 3869/2010. Συγκεκριμένα, όλα τα φυσικά πρόσωπα, είτε είναι πρωτοφειλέτες είτε είναι εγγυητές, χωρίς πτωχευτική ικανότητα (δηλαδή είναι μισθωτοί, συνταξιούχοι, άνεργοι, ελεύθεροι επαγγελματίες, αγρότες κλπ), καθώς και οι μικροέμποροι– μικροεπιχειρηματίες (που έχει κριθεί από τα δικαστήρια ότι χρήζουν όμοιας προστασίας), μπορούν να ενταχθούν στον αναθεωρημένο νόμο 3869/2010. Μέσω του Νόμου αυτού μπορούν να επιτύχουν τη ρύθμιση όλων των οφειλών τους προς κάθε πιστωτή και παράλληλα να προστατέψουν την περιουσία και τα εισοδήματά τους, με λύσεις οριστικής διευθέτησης των χρεών τους, που μπορούν να περιλαμβάνουν μακροχρόνιες δόσεις ή/και διαγραφή οφειλών, λαμβανομένων υπόψη της πραγματικής ικανότητας αποπληρωμής και των ευλόγων δαπανών διαβίωσης των ιδίων και των οικογενειών τους.

Με την πρόσφατη βελτίωση του Νόμου 3869/2010 δηλ. με το άρθρο 65 του Νόμου 4549/2018, ο εγγυητής οφειλέτη – δανειολήπτη απέκτησε πρόσθετη προστασία. Πλέον ισχύει ότι αν ο εγγυητής καταβάλει το σύνολο της οφειλής που προκύπτει από τη δικαστική απόφαση υπέρ του πρωτοφειλέτη, τότε έχει δικαίωμα αυτοδικαίως να ζητήσει από τον πρωτοφειλέτη την καταβολή του ποσού αυτού, που ρυθμίστηκε με τη δικαστική απόφαση, σύμφωνα με το άρθρο 12 του Νόμου 3869/2010. Για παράδειγμα, εάν η υπολειπόμενη οφειλή ενός δανείου ανέρχεται σε ποσό 100.000 € και ο πρωτοφειλέτης επιτύχει με το Νόμο 3869/2010 διαγραφή ποσού 40.000 € και ρύθμιση των υπολοίπων 60.000 € με καταβολή σε δόσεις, τότε ο εγγυητής έχει το δικαίωμα να ζητήσει το ποσό των 60.000 € από τον πρωτοφειλέτη.

Ειδικότερα η διάταξη προβλέπει ότι ο εγγυητής, αν καταβάλει όχι μόνο το τμήμα της οφειλής, από το οποίο θα απαλλαγεί ο πρωτοφειλέτης, αλλά και τμήμα της οφειλής που εντάσσεται είτε στη ρύθμιση του άρθρου 8 είτε στο σχέδιο διευθέτησης οφειλών του άρθρου 9, τότε υποκαθίσταται στη θέση του πιστωτή, με τους όρους που θα συμμετείχε ο τελευταίος στη ρύθμιση. Η λύση αυτή είναι δίκαιη για τον εγγυητή, χωρίς να επιβαρύνει τη θέση του πρωτοφειλέτη, ο οποίος θα καταβάλει στον εγγυητή τα ίδια ποσά που θα κατέβαλλε στον πιστωτή. Σχετικώς παραπέμπουμε στη νομοθετική διάταξη του άρθρου 65 αλλά και στην αιτιολογική έκθεση του Ν. 4549/2018 αναφορικά με την πρόσθετη προστασία που παρέχεται εν προκειμένω στους εγγυητές.

Όσον αφορά στην προστασία των εγγυητών στις επιχειρηματικές οφειλές, πρέπει να τονισθεί ότι θεσπίστηκε για πρώτη φορά η προστασία τους, μέσω του Νόμου 4469/2017 για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών επιχειρήσεων. Ειδικότερα προστατεύονται και οι εγγυητές σε πιστώσεις υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες εντάσσονται στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό Ρύθμισης Οφειλών των Επιχειρήσεων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 5 του Ν.4469/2017, κάθε ρύθμιση της σύμβασης αναδιάρθρωσης οφειλών, που είναι ευνοϊκή για τον οφειλέτη, ισχύει αυτομάτως, χωρίς νέα αίτηση ή οποιαδήποτε άλλη διαδικασία και υπέρ κάθε εγγυητή του. Αυτό σημαίνει, ότι εάν συμφωνηθεί διαγραφή μέρους της εγγυημένης απαίτησης, η ευθύνη του εγγυητή θα περιοριστεί στο ποσό της μειωμένης απαίτησης. Για παράδειγμα, εάν με τη σύμβαση αναδιάρθρωσης οφειλών συμφωνηθεί η διαγραφή ποσού 40.000€ από μια απαίτηση ύψους 100.000€ και ρυθμισθεί η καταβολή των υπολοίπων 60.000€ σε δόσεις, τότε ο εγγυητής θα ευθύνεται μαζί με τον πρωτοφειλέτη για το ρυθμισμένο ποσό των 60.000€.

Επιπρόσθετα επισημαίνεται ότι εάν ένας εγγυητής έχει οφειλές, είτε άμεσα ο ίδιος είτε εξαιτίας του πρωτοφειλέτη και κινδυνεύει η 1^η κατοικία του, τότε ο εγγυητής έχει τη δυνατότητα να ενταχθεί στο

N. 4605/2019 για την προστασία της 1^{ης} κατοικίας του και την ευνοϊκή ρύθμιση στεγαστικού, καταναλωτικού ή/και επιχειρηματικού δανείου με υποθήκη στην 1η κατοικία, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις υπαγωγής (δηλαδή τα εισοδήματα και η περιουσία του δεν ξεπερνούν τα όρια που θεσπίζει ο Νόμος).

Τέλος στο Ν. 4224/2013 (και τις τροποποιήσεις του) για τον Κώδικα Δεοντολογίας των Τραπεζών προβλέπονται ειδικές διατάξεις για τους εγγυητές, που εστιάζουν στη ρύθμιση των οφειλών τους, λαμβάνοντας υπόψη τα εισοδήματα και την περιουσία τους, καθώς και τις εύλογες δαπάνες διαβίωσης τους.

Επί του πρώτου και δεύτερου ερωτήματος:

Η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους δεν είναι αρμόδια για τον έλεγχο των πιστωτικών ιδρυμάτων, αφού εποπτεύονται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Επιπλέον η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους δεν έχει αρμοδιότητα επιβολής κυρώσεων σε περίπτωση μη τήρησης της κείμενης νομοθεσίας από τους τραπεζικούς οργανισμούς.

Η Τράπεζα της Ελλάδος παρακολουθεί και ελέγχει τον τρόπο εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών και την πλήρη και αποτελεσματική θέσπιση συστημάτων ρύθμισης οφειλών, απαιτεί τα απαραίτητα κατά την κρίση της διορθωτικά μέτρα και επιβάλλει τις κατά το άρθρο 55Α του καταστατικού της κυρώσεις σε περίπτωση συστηματικής μη εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας, καθώς και στις περιπτώσεις διαπίστωσης αδυναμιών των συστημάτων των τραπεζών.

Επί του τρίτου ερωτήματος:

Εξυπακούεται ότι για την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου κυρίαρχο ρόλο παίζει η επαρκής ενημέρωση των εμπλεκόμενων μερών για τη δυνατότητα αξιοποίησής του.

Προς το σκοπό της κάλυψης του κενού της πληροφόρησης προς το ευρύ κοινό, η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους έχει πραγματοποιήσει 141 ενημερωτικές Ημερίδες / Εσπερίδες (διάρκειας 1-2 ώρες η καθεμιά) σε 58 διαφορετικές πόλεις της χώρας και 19 εκπαιδευτικά σεμινάρια (διάρκειας 3-8 ωρών το καθένα) σε συνεργασία με επιμελητήρια επιχειρήσεων, επιστημονικούς φορείς και επαγγελματικούς συλλόγους (λογιστών – οικονομολόγων, δικηγόρων, μηχανικών), ενώ παράλληλα σε αυτές τις εκδηλώσεις έχουν συνδεθεί μέσω τηλεδιάσκεψης και πολίτες από άλλες πόλεις.

Κατά μείζονα λόγο, το κενό πληροφόρησης στο ευρύ (μη εξειδικευμένο) κοινό κλήθηκαν να καλύψουν και τα 39 Κέντρα και Γραφεία Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών που δημιούργησε η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και λειτουργούν ανά την επικράτεια, στα οποία έχουν προσέλθει πάνω από 15 χιλιάδες πολίτες, οι οποίοι έλαβαν δωρεάν επίσημη ενημέρωση και εξειδικευμένη καθοδήγηση για το πρόβλημα υπερχρέωσης που αντιμετωπίζουν.

Παράλληλα λειτουργεί ειδική υπηρεσία υποστήριξης (helpdesk μέσω email) της ΕΓΔΙΧ μέσω της οποίας υποστηρίζονται διαρκώς οι εμπλεκόμενοι επιστήμονες (λογιστές, οικονομολόγοι, δικηγόροι, μηχανικοί, σύμβουλοι κλπ), καθώς και οι πολίτες. Μέσω της υπηρεσίας αυτής έχουν απαντηθεί πάνω από 22 χιλιάδες μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ερωτήματα των ενδιαφερομένων.

Ταυτόχρονα μέσω της ιστοσελίδας www.keyd.gov.gr, παρέχεται ενημέρωση σε όλους τους χρήστες, καθώς και δωρεάν χρηστικό υλικό (όπως αναλυτικές οδηγίες χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, συχνές ερωτήσεις - απαντήσεις, υποδείγματα εντύπων που απαιτούνται για την υποβολή αίτησης, υποδείγματα μελετών βιωσιμότητας κλπ).

Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι για την επιτυχή αντιμετώπιση της υπερχρέωσης και των προβλημάτων των οφειλών, πέραν των συνεχών προσπαθειών που καταβάλλονται, απαιτείται να υπάρχει και το ανάλογο ενδιαφέρον και από το δανειολήπτη ή/και τον εγγυητή, ο οποίος πρέπει να παρακολουθεί στοιχειωδώς τις εξελίξεις και να ενημερώνεται (κατ' ελάχιστον από την Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης

Ιδιωτικού Χρέους) και στη συνέχεια να προβαίνει στις δέουσες ενέργειες ρύθμισης των οφειλών του, σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζει η νομοθεσία.

Σημειώνεται ότι η συνεχής αξιολόγηση και βελτίωση των εργαλείων αποτελεί πάγια επιδίωξη της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους και για το σκοπό αυτό παρακολουθείται διαρκώς η πορεία και η αποτελεσματικότητα των νομοθετικών λύσεων για την αντιμετώπιση της υπερχρέωσης και πραγματοποιούνται όποιες αλλαγές απαιτούνται, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως τα Επιμελητήρια, ενώ παράλληλα η Ειδική Γραμματεία εισηγείται και τις απαραίτητες πρόσθετες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ε.Ε. και της Ε.Κ.Τ.

Επιπλέον σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αρ. πρωτ. 1552/22-8-2019 έγγραφο της Ελληνικής Ένωσης Τραπεζών.

Κατά τα λοιπά αρμόδιο να σας απαντήσει είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων προς το οποίο κοινοποιούμε το παρόν με συνημμένη την ερώτηση.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Συν/να: 2 σελ.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Ζαββού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Οικονομικής Πολιτικής
4. Γραφείο Ειδικού Γραμματέα Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους
5. Αυτοτελές Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου